

Παρουσίαση βιβλίου

Στην Πρωτεύουσα της Βλαχίας: Σημειώσεις ενός ταξιδιού, 2022

Γεώργιος Δ. Πουκαμισάς

Εκδόσεις Κασταλία, 2024

Βιβλιοκρισία του Βασίλη Μούτσογλου

Η Βλαχία, ως επαρχία της Οθωμανικής αυτοκρατορίας στην οποία ηγεμόνευαν Έλληνες Κωνσταντινουπολίτες, οι επονομαζόμενοι Φαναριώτες, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον υπόδουλο Ελληνισμό και την Κωνσταντινούπολη, πριν από την Ελληνική Επανάσταση. Η Βλαχία είναι από τις ελάχιστες περιοχές από τις οποίες οι Έλληνες βοηθούν συστηματικά οικονομικά το Οικουμενικό Πατριαρχείο να ανταπεξέλθει στις ανάγκες του, αλλά το Βουκουρέστι υπήρξε τόπος όπου καταφεύγουν εκπεσόντες Πατριάρχες. Μεταξύ των σπουδαίων ηγεμόνων της Μολδοβλαχία αναφέρεται ιδιαίτερα ο αυθέντης της Βλαχίας Αλέξανδρος Υψηλάντης (παππούς του ήρωα της Επανάστασης) ο οποίος υπήρξε άριστος ηγεμών που βοήθησε τους χριστιανούς υπηκόους του.

Αλλά το Βουκουρέστι υπήρξε και η πόλη όπου άνθισαν τα ελληνικά γράμματα. Ο Ιώσηπος Μοισιόδακας (Τσερναβόντα, Ρουμανία 1725 - Βουκουρέστι 1800) ήταν ένας από τους πρώτους στοχαστές που αγωνίστηκαν για την καθιέρωση της νεοελληνικής ως γλώσσας της παιδείας του γένους αλλά και για την μεταρρύθμιση του συστήματος της ελληνικής παιδείας. Ο συγγραφέας και δικαστής Δημήτριος Καταρτζής (περ. 1730 – 1807), είναι μία από τις σημαντικότερες μορφές του νεοελληνικού διαφωτισμού. Γεννήθηκε στην Πόλη αλλά έζησε για πολλά χρόνια στο Βουκουρέστι. Ο Ιωάννης Καρυοφύλλης δημοσίευσε στο Βουκουρέστι ένα βιβλίο για τη Θεία Πρόνοια που κρίθηκε όμως επηρεασμένο από τον Καλβινισμό.

Το Βουκουρέστι είχε ρόλο και στον ξεσηκωμό των Ελλήνων. Ακόμη πριν από την ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας, στο Βουκουρέστι, ιδρύεται το 1780 η «Εταιρεία των Φίλων», στην μετέχουν μάλιστα εκτός από Έλληνες και Βλάχοι.¹ Η Φιλική Εταιρεία δραστηριοποιείται εκεί εντατικά και στις 17 Μαρτίου 1821, λίγες μέρες πριν από την Πελοπόννησο, ο Αλέξανδρος Υψηλάντης υψώνει τη σημαία της Ελευθερίας στο Βουκουρέστι σηματοδοτώντας την έναρξη της Επανάστασης.

Είναι εύκολα εξηγήσιμη λοιπόν η συγκίνηση από την οποία διακατέχεται και μεταδίδει στον αναγνώστη ο κ. Πουκαμισάς με το έργο του που γράφηκε με αφορμή ένα ταξίδι του το 2021 στην πρωτεύουσα της χώρας στην οποία

---

¹ Ε.Γ. Πρωτοψάλτη : Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος, Αθήναι, 1972, Α', σ.50

είχε εκπροσωπήσει την Ελλάδα ως Πρέσβυς (2008-2012). Το βιβλίο μοιάζει να έχει γραφεί ως ταξιδιωτικό με τις καθημερινές επισκέψεις του συγγραφέα σε μνημεία και συναντήσεις με εξέχοντες Ρουμάνους, αλλά ίσως δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι ανήκει στο είδος αυτό. Ο κ. Πουκαμισάς αποφεύγει να αναφερθεί στην ουσία των συζητήσεων του και γράφει μόνο τον τίτλο του περιεχομένου των επειδή μπορεί ο στόχος του να μην είναι τα τρέχοντα γεωπολιτικά ζητήματα, αλλά η ίδια η πόλη, τα κτίσματα της, οι προσωπικότητες που της έδωσαν ζωή.

Παρά το μικρό του μέγεθος, το βιβλίο είναι πλήρες πληροφοριών για τους παλαιότερους αλλά και νεότερους Έλληνες και Ρουμάνους κατοίκους οι οποίοι, με τον ένα ή άλλο τρόπο, σημάδεψαν τη ζωή στην πόλη, αναφέρεται στους δρόμους και τα κτήρια, στον τρόπο ζωής. Ο συγγραφέας περπατάει στους δρόμους και μας μεταφέρει τις εντυπώσεις του από την πόλη, εννέα χρόνια μετά την αποχώρησή του.

Το βιβλίο, μας ταξιδεύει νοερά, όχι μόνο στον τόπο αλλά και στον χρόνο, έστω και αν διαρκεί λίγο. Στην επιστροφή λοιπόν στην Αθήνα, οι επιβάτες δεν είναι μόνο πέντε όπως γράφει ο κ. Πουκαμισάς αλλά συνυπάρχουν και οι αναγνώστες του βιβλίου οι οποίοι είχαν ταξιδέψει μαζί του στην πρωτεύουσα της Βλαχίας.